

PREZIDENT SH.MIRZIYOYEV AMALGA OSHIRAYOTGAN ISLOHOTLAR VA ULARNING INSON ONGI VA TAFAKKURI O‘ZGARISHIDAGI AHAMIYATI

*Jumaboyeva Shahlo
Urganch davlat universiteti talabasi*

Annotatsiya. Ushbu maqolada zamonaviy davrda g‘oyaviy qarashlarning inson ongi va tafakkuriga ta‘sir qilish mexanizmlari va ularning o‘ziga xos xususiyatlari tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar. Jamiyat, inson ongi, milliy g‘oya, manipulyatsiya, tizim, g‘oyaviy huruj.

Jamiyat taraqqiyoti bir bosqichdan ikkinchi bosqich o‘tib borar ekan bu jarayonda jamiyat a‘zolarining roli, islohotlar taraqqiyot jarayoniga ishonch-e‘tiqodi muhim va hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Bu har bir jamiyatning taraqqiyot jarayoniga xos bo‘lgan hususiyatdir. Jamiyat oldiga qo‘yilgan maqsadlarning ko‘lami kengligi va yuksak marralarni o‘ziga qamrab olishi esa shaxsni faoliyatini yanada jadallashtirish va uni maqsadlar yo‘lida safarbar qilishni davrning muhim masalalaridan biri sifatida qo‘yadi. “Tarixiy maqsadlar ko‘lami keng, inson shaxsi barkamol bo‘lsa, u vijdonan mehnat qilsa, ijtimoiy-siyosiy ishlarda faol ishtirok etsa, jamiyatimiz shu qadar tez rivojlanadi va mustahkamlanadi”[1]. Bu natijaga erishish uchun esa insonlarni ushbu maqsadlarga qaratilgan amaliy harakatlarini tashkil etishning asosiy mexanizmi sifatida har bir jamiyatga ma‘lum g‘oyalar tizimi kerak bo‘ladi. Bu vazifani “milliy g‘oya tizimi” bajaradi. Umuman olganda milliy g‘oya jamiyat taraqqiyotining barcha davrlarida u bilan yonma-yon bo‘lgan va taraqqiy qilib shakllanib borgan o‘zida qarashlar va xalqning ishonch e‘tiqodidan joy olgan g‘oyalarni ifoda etib kelayotgan g‘oyalar majmuasidir. Milliy g‘oya tushunchasi ko‘plab olimlar, tadqiqotchilar tomonidan o‘rganilgan bo‘lsada unga tizim sifatida yondashuvlar va tizimning elementlari va ularning tahlili, elementlarning o‘zaro aloqasi, ularning ham kichik tizimlarga bo‘linishi masalalari alohida tadqiqot sifatida olib borilmagan. Muxtaram Prezidentimiz Shavkat Mirziyoev tomonidan belgilab berilgan “...biz uchun kuch-qudrat bo‘lib xizmat qiladigan milliy g‘oyani rivojlantirish”. vazifalaridan kelib chiqqan holda aytishimiz mumkinki, bu masalani tadqiq qilish-

davrimizning dolzarb masalalaridan biridir. Milliy g‘oya – keng va ko‘plab elementlarni o‘z ichiga olgan, ularning ichki va tashqi aloqadorligiga asoslangan tizim hisoblanadi. Shunday elementlardan biri bu inson ongi va tafakkuridir. Bu tushunchani biz tahlil qilayotgan milliy g‘oya tizimining elementi ekanligini quyidagi ta‘rifni keltirish orqali aniqlab olishimiz mumkin. “Milliy g‘oya – millatning o‘tmishi, buguni va istiqbolini o‘zida mujassamlashtirgan, uning tub manfaatlarini va maqsadlarini o‘zida ifodalab, taraqqiyotga xizmat qiladigan ijtimoiy g‘oya shaklidir”[2]. Bu g‘oyalar esa inson ongida ifoda qilinishi, tafakkur tarzida namoyon bo‘lishi orqali ishlab chiqariladi yoki boshqa insonlarga yo‘naltiriladi. Ko‘pgina falsafy lug‘atlarda keltirilganidek inson ongi- umuman shaxsiy ma‘naviy dunyosi bo‘lib, ijtimoiy hayotni ma‘lum bir shaxsning hayoti va faoliyatining o‘ziga

XOS

qarashlar shakli orqali aks ettiradi. O‘z navbatida individual ong- ma‘lum bir odamga xos bo‘lgan g‘oyalar qarashlar, hissiyotlar to‘plami, uning o‘ziga xosligi boshqa odamlardan ajralib turuvchi xususiyatlarini belgilab beradi. Aytib o‘tilgan g‘oyalar, qarashlarni shaklanishi jarayoni milliy g‘oya bilan ikki tomonlama munosabatda bo‘linadi. Zamonaviy faylasuflardan biri bo‘lgan A.G.Spirkinning fikricha, “ong- faqat odamga xos bo‘lgan va nutq bilan bog‘liq bo‘lgan miyaning funksiyasi bo‘lib, u haqiqatni umumlashtiruvchi, baholovchi va maqsadga muvofiq aks ettiruvchi konstruktiv-ijodiy o‘zgarishlardan iborat bo‘lgan xususiyatdir”. Yani uni haqiqatni umumlashtiruvchi va baholovchi funksiyasi inson ongining milliy g‘oya tizimini elementiga aylantiradi. Boshqacha qilib aytganda, milliy g‘oya tizimidagi barcha bosh va asosiy g‘oyalar, tamoyillar tushunchalar, qarashlari eng avvalo shaxsning idrok qilish va voqealarni baholashi chig‘irig‘idan o‘tkaziladi.

Adabiyotlar ro‘yxati:

1. J.Tulenov, G.Tulenova, K.Tulenova(2016)Falsafa. To‘ldirilgan ikkinchi nashr, Fan va texnologiya,
2. SH.Mirziyoyev, [2019]Niyati ulug‘ xalqning ishi ham ulug‘,xayoti yorug‘ va kelajaki farovon bo‘ladi,”O‘zbekiston”,